

ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՎԱՆ

Դ.— ՎԱՍՆ ԱՐՏԱՍՈՒԱՑ ԵՒ ՎԱՍՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԵՂԱՑ(*)

Երանելոյն Թէոփիլոսի ասացեալ, վասն խոստովանութեան և
Ապաշխարութեան¹:

Յորժամ միտքդ քո, ով մարդ, զբաղեալ լինի բնդ մեղաց, և կամ ի Հո-
լըս աշխարհի, և կամ իս որ ի զղջումն ամեն դուռ, որպէս այլ մարդոյ, ահ տուր
մտաց քոց, և ասայ՝² Ո՛հ երկրնչիս յահեղ դատաստանէն Աստուծոյ և յաննե-
րելի տանջանացն, ո՛չ յիշես զահեղագոյն Հընչումն փողոյն և զահեղագիւն³ բար-
բառ Հրեշտակապետին. զի ա՞րդ ոչ ամեն զմտաւ⁴ զծովացեալ Հրոյն զբորո-
քումն, և ընդ ամենայն երկիր զծաւալումն, զվերանայն արդարոցն լուսնդէն
ամպօք, և զմնայն մեղաւորաց խաւարամած կորլստեամբ, զգոմարելն որդոց
մարդկան⁵ յամենայն տիեզերաց, և տալ զհամարս խորհրդոց⁶, բանից և գոր-
ծոց, զոսկակալի դէմս դատաւորին⁷, և զաննեւրելի ժամ դատաստանին, յահեղ
աւուրն դատաստանի և ի ժամուն⁸ Համառատի, որ աւրն է մեծ և երկելի:

Արդ զայսոսիկ⁹ Հանապաղ պարտ է ամել զմտաւ, յիշել և զարհուրել,
սարսել և դողալ¹⁰, զի մինչդեռ կենդանի ես¹¹, և ոչ է քակել պաշտաւն արարա-
ծոցս, կարող ես ժլտել յԱստուծոյ, և հայցել ողորմութիւն ի դէպ ժամանա-
կիս, զի աստ Ած. յաթոռ շնորհաց է, իսկ անդ յաթոռ դատաստանի, աստ եթէ
խնդրես առնուռ և անդ ոչ կարես առնուլ զի անդէպ է ժամանակն:

Արդ և դու վասն այսորիկ, մինչդեռ այս աւրդ առաջի կայ, փութացիր
ստանալ զամենայն առաքինութիւնս, մանաւանդ¹² զշնորհս զղջման արտաւ-

(*) Բնագիր Դ (էջ 106ա—111ա): Հմմտ. Զ (էջ 72—75): Է (էջ 229—
235): Ը (էջ 502—519): Թ (էջ 151բ—156ա):

¹ Սուրբ Հաւրեմ Թէոփիլոսի, Յաղագս արտասուաց, էլ: Սուրբ Հաւրեմ
Թէոփիլոսի ասացեալ վասն արտասուաց և վասն խոստովանութեան մեղացն,
Թ:

² Յորժամ միթքդ զբաղեալ լինի, և կամ իս որ ի զղջումն ամեն, դու
որպէս այլ մարդոյ ահ արկ առանձին և ասա, է: Յորժամ միտքդ քաղեալ լի-
նին... ահ արկ քեզ առանձինն և ասա, Ը: Ահ արկ մտաց քոց առանձինն, և ա.
սա, Թ:

³ զահեղին, էլԹ:

⁴ Զունիմ՝ զիարդ ոչ ամեն զմտաւ, էլԸ:

⁵ Զունիմ՝ որդոց մարդկան, էլԸ

⁶ Զունիմ՝ խորհրդոց, էլԸ

⁷ Թագաւորին, է:

⁸ Զունիմ՝ դատաստանի և ի ժամուն, էլԹ:

⁹ զդատաստանն Աստուծոյ, էլԸ:

¹⁰ Զունիմ՝ սարսել և դողալ, էլԸԹ:

¹¹ զի մի զի մինչ դու կենդանի ես, Զ:

¹² առաւել, էլԸ:

ուաց, զի յամենայն ժամ ողորմութիւն կամ մարդաշահութիւն ոչ կարեն առնել, բայց արտասուել կարեն. զի նիւթ արտասուաց առ քեզ է :

Յորժամ առնեն ազաւթս մի տար խորհրդոցդ այսր և անդր ընթանալ և տարարերել¹³, զմտաւած, թէ ոյր առաջի կա՞նք երկնաւոր թագաւորին : Յորժամ միտքդ քարացեալ լինի, դու ողբալով ասայ, թէ արի Հիսիս և եկ հաբաւ¹⁴, շնչեալ ի պարտէզ Հոգւոյս, հալեալ զստոնամանիք մեղացս, և արայ ինձ դիւրութիւն. և դարձեալ ասայ¹⁵ ընդ միտս քո, եկն առաւաւտ և ոչ վաստակեցի¹⁶, և հաս երեկոյն և գնամ ունայն ձեռաւք : Ո՞չ զիտես եթէ անաւթ է մարմինդ, այստարս որպէս զերազ անցանէ, և վաղիւն իբրև զստուեր երեկոյի. չգիտե՞ս¹⁷ արդեանք թէ զիտարդ յաւուրն վախճանի յեղեղուն¹⁸ ոգիքն զմեղսն, և ի տեսլենէ անհրակերպիցն ջանայ խոռոսկել և թաղել, իբրև վարագուրաւ մարմնոյն¹⁹ ծածկել :

Ո՞հ թէ որպէս է աւրն այն սոսկալի և ահաւոր, յորժամ գայցեն հրեշտակք²⁰ առ ի բաժանել զՀոգին աննիւթ ի նիւթեղէն մարմնոյն, յորժամ դնի ի վերայ մահճացն տագնապելով²¹, առ ի քակել զաստուածաստաց²² տաճար Հոգւոյն, աստուածայաբմար յաւդուածքն քակին, յարմարեալքն լուծանին, տաղնապի ստոանելով, նկատէ տառապանաւք ի լուսազգեստքն²³, և նուազի ի լուսոյն առ ասկաւ ասկաւ, նուաղին լուսարանք²⁴ մարմնոյն, ի բաց բառնի ի նմանէ իմաստութիւն, և կորուսի խեղճ մտացն, խելագարի խորհուրդ արտին, և յիմարի յիշողականն, հատանի գութ հաւր ի յորդեկաց, և որդոց ի հարց. սպառի սէր մարց ի դատերաց, և զստերց ի մարց, ցամաքի սէր եղբաւր յեղբարց և ի յիրեկեաց և ի բարեկամաց, սիրէ զաշխարհս, և ոչ նըկատէ ի սա²⁵ : Մոռանայ զվայելչութիւն անցաւորին, և ոչ խանդաղատի²⁶ սովաւ, ձայնս արկանեն նմա որդիքն, և ոչ կտրասցէ տալ պատասխանի, զորովս բորբոքէ մայր ի վերայ որդոց²⁷, և ոչ զթոյ ի նա, աղէ՛ տայ և մորմոքի սրտիւ եղբայր ի վերայ

13 անդր ելանել, ԷԸ : Զունի՝ և տարարերել, Թ :

14 խարաւ, Դ :

15 Զունիմ՝ ինձ դիւրութիւն, և դարձեալ ասայ, ԷԸ :

16 վաստակեցայ, Թ :

17 չգիտիցես, ԷԸ :

18 յեղեղուն, ԷԸ :

19 իւր մարմնոցիւ, ԷԸ :

20 Զունիմ՝ հրեշտակք, ԷԸ :

21 Զունի՝ տագնապելով, Դ :

22 զաստուածային ստացուած, ԴԶ : աստուածայօղածք քակտին, Թ :

23 ի լոյս ազգաց այլն, ԴԶ : ի լուսազգեստքն, Թ :

24 խաւարի լուսարարք, ԴԶ :

25 ի բաց բառնա ի նմանէ զիմաստութիւն, տկարացուցանէ զկար ամ. զարութեանն, թերացուցանէ զքարբառ լեզուին, յիմարեցուցանէ զիմաստ մտացըն, և խելագարեցուցանէ հատանէ զգութ հաւր ի յորդեկ(ե)աց, և զորդոց ի հարց, զմարց ի դատերաց և զդատերաց ի մարց, սիրէ զկենցաղս և ոչ նկատէ ի նմա, ԷԸ : խաւարին լուսարանք մարմնոյն, ի բաց բառնի ի նմանէ իմաստութիւնն, տկարանայ կար ամ. զօրութեանն, թերանայ բարբառ լեզուին, յիմարանայ իմաստութիւն մտացն, և խելագարի խորհուրդ արտին, հատանի գութ հաւր ի յորդեկաց, Թ :

26 հանդաղատի, Դ : հանդաղտի, Զ : խանտաղատի նովաւ, ԷԸ :

27 նորա, ԷԸԹ :

եղբարւր, և նորայն ցամաքեալ շիջանի, ճիշ բառնան ի վերայ նորա, և նա ողբայ և սասանի²⁸, գիրկս արկանեն նմա, և նա քաղէ զշունչն իւր, լան և ողբան ի վերայ նորա²⁹ դառնապէս, և վտակք արտասուեաց նորա ցամաքին, կայ հրեշտակն ի սպասու և նա դողայ առաջի նորա, դառնանայ ի քաղցրութենէ իւրմէ, և դժուարանայ ի հնչողութենէն իւրմէ, անախորժանայ յամենայն ախորժակաց³⁰ իւրոց, արձակին շիթք քրտանց ի տապնապէ³¹ նորա. ալլակերպին պատկերքն³² նորա, ալլամէին և շլլլըրտին³³ աչք նորա, ձայնս արկանեն նմա և նա ոչ նկատէ յընդանիս իւր, կարկամեալ դնի առաջի ամենեցուն շունչն կենդանոյ և կերպարան մեռելոյ³⁴:

Ձայս ամենայն առաջի աչաց պարտ է ունել: և ոչ հայել և մնալ թէ զընկերս մեր ի կիրս յայտ տեսանեմք, և զանձինս մեր միայն իբրև անմաւ վարեսցուք զկեանս մեր: Մի՛ որպէս զհարկ ինչ վարկցուք զպատուիրանս Աստուծոյ, և առաջի սակաւ սակաւ ինչ կատարեսցուք³⁵, ալլ յոյժ յաւժարութեամբ, զի մի յԱստուծոյ տանջիսցուք, յետս կալով ի սուրբ պատուիրանաց նորա, որ մեզ աւանդեցաւ³⁶, զի ասէ վասն արդարոյն, որ անկանի ի մեղս և զարձեալ դայցէ յապաշխարութիւն, վասն որոյ ասէ գիր. Միթէ որ անկանի ալլ ո՞չ յարիցէ³⁷. որպէս և աստ տեսցուք³⁸ զի կատարեաց մարգարէն, որ անկաւ ի ձեռն ցանկութեանց, և յարեալ ի ձեռն ապաշխարութեան, աչաւք մեղաւ և ցանկացաւ և անձամբն շնացաւ և պողոճնկեցաւ, և ետպան յիշխանութեանն հրամանաւ, ալլ քաւեաց լեզուան, զի մեղայ ետ և խոստովանեցաւ³⁹:

Խոստովանութիւնն է, որ կարէ թեթեացցանել⁴⁰ զմանրութիւն մեղացն, խոստովանութիւնն է, որ զդէզս⁴¹ մեղացն հոսէ, որպէս փոշի, և այրէ⁴²:

28 Զունի՛ աղէ տայ... ցամաքեալ շիջանի, է: Բորբոքեսցի ի վերա եղբարւր իւրո և նորայն յոյժ շիջանի, ճիշ բարձցեն և նա դողա և սասանի, Ը: Աղետայ բորբոքեսցի ի վերայ եղբոր իւրոյ, և նորայն յոյժ շիջանի, ճիշ բառնան ի վերայ նորա, և նա դողայ և սասանի, Թ:

29 լայցեն ի վերայ նորա, Ը:

30 ախորժականաց, Դ: ախորժանաց, էԸ:

31 ի յահէ, էԸ:

32 կերպարանք, էԸԹ:

33 Զունիմ՛ և շլլլըրտին, էԸԹ:

34 և ոչ նկատեսցէ յընդանիս իւր... առաջի բազմաց, շունչն կենդանոյ և աւրինակն մեռելոյ, Թ: առաջի բազմաց, շունչն կենդանոյ և աւրինակ վերարբերի մեռելոյ, էԸ:

35 և ոչ համարել թէ զընկերն մեր տեսանեմք ի կիրս յայտ, ալլ զանձինս մեր. և մի իբրև անմաւ վարեսցուք զկենցաղս մեր: Մի՛ իբրև հարկ ինչ վարկցուք զպատուիրանն Աստուծոյ, և առաջի մարդկան առ սակաւ ինչ կատարեսցուք, էԸ:

36 Զունի՛ որ մեզ աւանդեցաւ, է. որ մեզ, Ը:

37 յառնիցէ, էԸ:

38 տեսաք, էԸ:

39 աչաւք մեղաւ, շնաց և սպան. լեզուան քաւեաց զի խոստովանեցաւ և ապրեցաւ, էԸ: աչօքն մեղաւ, շնացաւ անձամբն, և ետպան հրամանաւ իշխանութեանն, Թ:

40 թեթեացնել, Թ:

41 զդէզ, Զ:

42 Զունիմ՛ այրէ, էԸԹ:

իրրև զգէզս փըշոց կայծակամբք հրոյ: Խոստովանութիւնն է, որ ուստի ելանէ, զանաւթս ժանդակիրս⁴³ իբր զոսկի մաքուր⁴⁴ պայծառազոյն առնէ, և ուր մնասցէ առանց խոստովանութեան⁴⁵, ոչ արբի: Խոստովանութիւնն է, որ նովա ապաշխարութիւնն զօրանայ, և առանց նորա որչափ և գործի՝ տկարանայ⁴⁶: Խոստովանութիւնն է դուռն զղջման, սկիզբն ապաշխարութեան, զէն առաքինութեան, և զլուխ արդարութեան, և յաղթողին մեղաց՝ վաճան:

Խոստովանութիւնն ապաշխարողաց առիթ, ազաւթաւորաց⁴⁷ պարիսպ, զլորելոց կանգնումն, զբրդունցելոց⁴⁸ դաւազան, ցուպ հեղութեան: Խոստովանութիւնն աղտեղութեան մեղաց⁴⁹ սրբաւղ, անմաքրից մաքրաւղ, ի գեհնին փրկաւղ, սառնամանեաց փարատաւղ⁵⁰, և դրանց դրախտին բացօղ: Խոստովանութիւնն երկնից բացաւղ, և առ Աստուած մուծանող, ապաշխարողաց հաւաքող, մեղաւորաց⁵¹ յապաշխարութիւն հրաւիրող, մոլորելոց կոչաւղ, ի քաղաքն լուսեղէն⁵² առաջնորդող: Խոստովանութիւնն առաջնորդ մոլորելոց⁵³, լոյս խաւարելոց, և որք ի միգի են ճառագայթ: Խոստովանութիւնն մանկանց դաստիարակ, անյուսից յոյս աւերինակ⁵⁴: Խոստովանութիւնն եկեղեցւոյ զարդ, քահանայից քարող, գործողաց արդարութիւն⁵⁵, պսակ, մանկանց առաքաւոր, զգետտ, և բացաւղ հարսանեացն մտից, կենդանութեան աւարտող: Խոստովանութիւն ի դրանց մաճու դարձուցանող, ի մեղաց ազատող, ի սատանայ⁵⁶ փրկող: Խոստովանութիւնն յաստուածային սեղանն հրաւիրող, մարմնոյ և արեան Տեսուն կերակրող, կենդանաբար արեանն Աստուծոյ արբուցանող⁵⁷, և տրամեցելոց ուրախացուցանող: Խոստովանութիւնն ապաշխարութեան դուռն, յանցանաց քաւիչ, ընդունողաց զնա մաքրիչ: Խոստովանութիւնն թագաւորաց պիտանի, աղքատաց ընդունելի: Խոստովանութիւնն մեծամեծաց լոյս, իշխանաց պատըսպարանք, մեղաւորաց⁵⁸ քաւարոն, աւաղակաց պաշտ-

43 ժանտակիրս, է. ժանդակիրս, ԸԹ:

44 Զունի՝ մաքուր, Թ:

45 Զունի՝ առանց խոստովանութեան, էԸԹ:

46 տկարանայ յաւիտեան, էԸ:

47 ապաշխարելոց, էԸ:

48 դրդւելոց, Թ:

49 Զունիմ՝ մեղաց, ԴԶ:

50 մաքրաւղ, ի տանջանացն ազատաւղ, գեհնին աճաւոր փարատաւղ, էԸԹ:

51 մեղաց, էԸ:

52 երկնաւոր, էԸ:

53 Զունի՝ առաջնորդ մոլորելոց, Դ:

54 խոստովանութիւնն մոլորելոցն առաջնորդ, խաւարելոց լոյս, որք ի միգի են ճառագայթ, մանկանց դաստիարակ, անյուսից աւերինակ յուսոյ, էԸ:

55 Զունիմ՝ արդարութիւն, էԸԹ:

56 Զունիմ՝ դարձուցանող, ի մեղաց ազատող, ի սատանայ, էԸ:

57 մարմնոյ Տեսուն ջամբեցաւղ, պատուական արեանն արբուցանող, էԸԹ:

58 պոռնկաց, էԸԹ:

59 պաշտանարան, Զ:

60 Զունիմ՝ փարախ, էԸ:

61 քաղցր, էԸԹ:

պահարան⁵⁹։ Խոստովանութիւնն բանաւոր փարախ⁶⁰, մեղաւորաց հաւաքող, բարի⁶¹ գործոց վաստակող, դաւանութեանն քաղցրացուցանող, և ամենայն առաքինութեան զարգարող։

Եւ արդ որպէս կարացից գովել զխոստովանութիւն, և ուր յանցանք իցէ առանց խոստովանութեան, թէ և բիրապատիկ⁶² առաքինութիւնս գործիցն⁶³ ոչ ինչ աւգտեսցին. և ոչ ոք է առանց յանցանաց, որպէս ինձ թրւի, և առանց խոստովանութեան ոչ քաւին։ Լո՛ւր զինչ ասէ Որդին Որոտման. Եթէ ասեմք՝ մեղս ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք և ճշմարտութիւն ի մեզ ոչ գոյ։ Ապա թէ խոստովանեմք զմեղս մեր հաւատարիմ է նա և արդար առ ի թողուլ զմեղս մեր⁶⁴ և սրբել զմեզ յամենայն անաւրէնութենէ։ Եւ Յակոբոս ասէ եղբայրն Տեառն⁶⁵. Խոստովան լերուք միմեանց զմեղս զի արդարասցուք և բըժշկեսցիք։

Տես, սիրելի⁶⁶, զգորութիւն խոստովանութեանն, զի ի հնումն այնպէս զաւրացաւ և ի նորումս այսպէս քարոզեցաւ, վասն որոյ⁶⁷ չէ ինչ հնար առանց խոստովանութեան արդարանալ ի մեղաց, և կամ զյանցանս քաւել։ Զի թէ պահես և կամ աղաւթես, եթէ ճգնիս և թէ ողորմութիւն արասցես, և թէ զամենայն առաքինութիւնս կատարեսցես, գործով արդարանալ, առանց խոստովանութեան, և ազատիլ ի մեղաց, ոչ կարես⁶⁸։ Ասացից և այլ աւրինակ քեզ. որ կամի զանդրս հրով այրել զի ցորեանն բուսուցէ⁶⁹, թէպէտ և բիւր հրահանս ի միջի դնիցի, ոչ կարէ վառել զհուրն մինչև հարկանիցէ քարն և երկաթն ձեռաւքն մարդոյն և ապա կրակն ելանէ։ Այսպէս հաշւեաց զգորութիւն խոստովանութեանն⁷⁰, թէ և բազմապատիկ⁷¹ փութայ ոք առաքինութեամբ, և խոստովանութեամբն ոչ ի բաց խլիւսցէ զյանցանս, ոչ աւգտեսցի, որչափ և ի վերա ամենայն առաքինութեանց ջանայցէ գործել, որպէս և հրահանքն առանց բխելո կայծականց, անհնարին է կիզել զփուշն։ Դարձեալ և ոչ խոստովանութիւն առանց գործոց բարեաց, որպէս և ոչ կայծոստ հրահանաց առանց արեթի վառել, և գործել զյստակումն փշոց⁷²։

⁶² բիւր, է։

⁶³ գործեսցէ, Դ։

⁶⁴ Զունիմ՝ հաւատարիմ է նա և արդար առ ի թողուլ զմեղս մեր, ԴԶի։

⁶⁵ Զունիմ՝ եղբայրն Տեառն, էԸ։

⁶⁶ զմեղս որպէսզի բժշկեսցիք։ Տեսեր, սիրելի, էԸԹ։

⁶⁷ Զունի՝ վասն որոյ, է։

⁶⁸ չէ ինչ հնար առանց սորա զյանցանս քաւել, ոչ եթէ պահես, ոչ եթէ ճգնիս, ոչ եթէ ողորմութիւն առնես, ոչ եթէ զամ. առաքինութիւնս գործեսցես, էԸ։

⁶⁹ ցորեան սերմանեսցէ, Թ։

⁷⁰ կիզել, զի անդ սերմանելով՝ արդիւնս ժողովէ, թէ բիրապատիկ հրահանս ի միջի դնի, որով հրդեհեւ չհնարեցի և յըստակել, ոչ է հնար այնպէս գործել որպէս յաւթարի, այլ մինչև հարկանի ձեռաց ոմանց, և ոստնուն կայծակունքն և ապա գործին յաւթարութիւնք սրտին։ Այսպէս համարեաց և զզաւրութիւն խոստովանութեանն, զի առանց սորայ չիք քաւութիւն մեղաց, է։ Զունի՝ զի առանց սորայ չիք քաւութիւն, Ը։

⁷¹ բիրապատիկ, Ը։

⁷² Զունիմ՝ որչափ և... զյստակումն փշոց, ԴԶի։

⁷³ և դարձեալ բնութիւն մարդո գուր է խորին, որչափ արկանի ի նմա աղբս և մաւրատս, և զարշահոտութեան զանդս, բառնա զամենայն, և ապաշխարութեանն ջուր կարէ լուանալ և սրբել զամենայն աղբս զարշահոտութեան,

Եւ դարձեալ բնութիւնս մարդոյ դուք է խորին, և թէ լինի այն լցած աղբով և զարչաչոտ աղտով ոչ սրբի, թէ բիւրապատիկ⁷³ արկանես ի նա ջուր ի վերայ կուտեալ աղբիցն, ոչ մաքրեսցի գուրն, այլ նեխեալ մնացէ, և հոտեալ, մինչև բրեալ հանցես զաղբն ամենայն և ապա ջուր արկանիցես, և լուսացես զմնացեալն և զպղտորեալ աղբն մաքրեսցես, և ապա սրբեսցի և լիցի անօթ պիտանի: Նոյնպէս և ամենայն յանցանք մարդկան, որ մեղօք կուտեալ է⁷⁴ առ բնութիւնս մարդկան⁷⁵, եթէ բիւրապատիկ առաքինութիւնս գործեսցէ մեղաւորն՝ առանց խոստովանութեան ոչ աւգտեսցի, այլ երբ զաղբն հանեն ի գրէ անտի՝ ապա հնար է լուանալ և սրբել զնա:

Այսպէս խոստովանութեամբ հան զյանցանս⁷⁶ ի սրտէ քու մէջ, և ապա ջրով արտասուաց և առաքինութեամբ լուայ, մաքրեա և յստակեա դեզ⁷⁷, դիկարես ընդունել զմարմին և զարիւն Որդւոյն Աստուծոյ, և առնուս զպսակն պատրաստեալ, որպէս և Դաւիթ ընկալաւ խոստովանութեամբն զթողութիւն մեղաց իւրոց մեծամեծաց, և առեալ անդէն զշնորհս թղթել զբարբառս մարգարէութեան⁷⁸:

Տեսե՛ր, սիրելի, զաւրութիւն խոստովանութեանն, զերկու մեծագոյն պատուիրանագանցութեանն մեղսն քաւել⁷⁹ և առաջին շնորհացն հասուցանել: Զէ ինչ հնար առանց խոստովանութեան արդարանալ յանցաւորաց⁸⁰, որքան և ջանա ոք⁸¹ զամենայն առաքինութիւնս գործել: Եւ թէ բազմապատիկ յանցանաւք և ծանրագոյն մեղաւք լցեալ է ոք, և խոստովանի՝ ի մի քթթել ականն արդարանայ հոգովն, ցնծայ և ուրախանայ, և անզուգական փառաւքն պսակի, հրեշտակացն դասակից լինի և անմարմնոց պարակից:

Որոյց և զմեզ արժանիս արասցէ Քս. Ած. խաչեալ թագաւորն մեր⁸²:

Հրատ. Ա. Յ. ՍԻՃՈՒՆԻ

(Շար. 10)

բայց թէ և բիւրապատիկ, Ը: և թէ լինի լցած այն աղբս, և մաւրաստ զարչաչոտս, ոչ սրբի թէ բիւրապատիկ, Թ:

⁷⁴ և ամ. յանցանք մեղաց որ կուտեալ է, Թ:

⁷⁵ և պղտորութեան աղտն մաքրեսցես, և այնպէս արկանես ի նմա արգիւնս ցորենո, և գինի հնձանի. այնպէս և յանցանք ամենայնի որ կուտեալ լինի առ բնութիւն մարդկան, Ը:

⁷⁶ հան զամենայն յանցանս, ԸԹ:

⁷⁷ և ապա ջրով առաքինութեամբն մաքրեա և յստակեա, Ը: առաքինութեան և արտասուաւք լուա, Թ:

⁷⁸ դարձեալ և ոչ խոստովանութիւն առանց բարի գործոց. և թողութիւն մեղաց իւրոց ընկալաւ Դաւիթ, մեծամեծաց խոստովանութեամբն առեալ անդէն զշնորհս թղթել զբարբառ մարգարէութեան, է:

⁷⁹ Տեսե՛ր սիրելի, զխաբէ կարաց զաւրութիւն խոստովանութեանն զերկու մեծագոյն պատուիրանագանցութեանն զյանցանս քաւել, էԸԹ:

⁸⁰ յանցանաց, Դ:

⁸¹ որչափ և փութա ոք, էԸ:

⁸² և որչափ որ յանցանաւք լցեալ իցէ ոք... արդարասցի և անզուգական պսակաւքն պսակեսցի, որ ի վեր ելանէ պատիւ նորա քան զանմարմնոցն, որում արժանասցի կարգացաւդ սորա, և զմեզ յիշէ, է: և որչափ և յանցանաւք... քան զանմարմնոցն, Ը: և անզուգական փառաւքն պսակեսցի, որ ի վեր ելանէ պատիւ նորա քան զանմարմնոցն: Որոյ և զմեզ արժանիս արասցէ Յս. Քս. խաչեալ թագաւորն մեր, Թ: